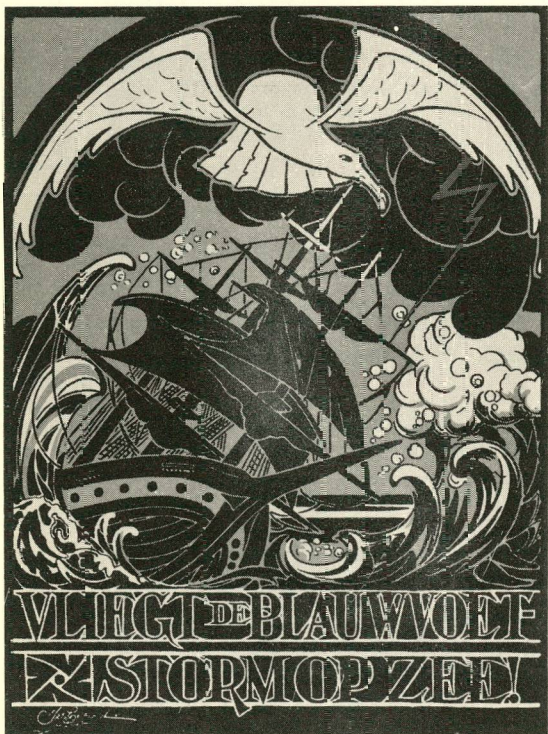

BLAUWVOET, symbool in de Vlaamse studentenbeweging en in de V.B. in het algemeen.

Naar aanleiding van het conflict dat in 1875 in het klein seminarie te Roeselare ontstond tussen superior en Vlaamsgezinde leerling (z. Katholieke studentenbeweging en Blauwvoeterij) nam Rodenbach de blauwvoet als symbool van hun opstand, een symbool dat daarna herhaaldelijk werd gebruikt door de studentenbeweging. Rodenbach had zich geïnspireerd op De Kerels van Vlaanderen van Hendrik Conscience, waarin de strijd tussen Kerels, een fier zeemansvolk met als partijnaam

Tekening door J. Speybrouck.

Blauwvoeten, en Isengrims, voorgesteld als vreemde indringers, werd beschreven. Het wachtwoord van de Roeselaarse leerlingen „Vliegt de blauwvoet, storm op zee” was eveneens aan dit boek ontleend. Conscience had zich voor zijn verhaal gebaseerd op het werk *Histoire de Flandre* van Kervyn de Lettenhove, dat op zijn beurt terugging op een historisch feit in de geschiedenis. In de 12^e eeuw ontstond in Veurne een familietwist tussen Blauvoeten en Ingrekins, beide familienamen in die tijd. Deze onenigheid groeide uit tot een burgerstrijd en de familienamen werden scheldnamen. Hierbij dient aangemerkt dat het, in tegenstelling met de beschrijving van Conscience, om een strijd ging tussen burgers die alleen van Veurne afkomstig waren. De naam Ingrekin werd vervormd tot Isengrim, in dierverhalen de roofzuchtige wolf, en uit Middelnederlandse liederen kon men afleiden dat de blauwvoet een soort zeeroofvogel was. In de loop van de eeuwen bleef voor sommigen deze betekenis gelden, terwijl anderen, onder wie Jakob Grimm, dachten dat de blauwvoet een vos was, naar analogie van de sage van Reinaert, waarin de vos, die zilvergrijze poten heeft, tegenover Isengrim de wolf staat. Conscience onderschreef de mening dat de blauwvoet een zeevogel is en verklaarde in een voetnoot dat hij een visarend is. Deze voorstelling werd door de Roeselaarse leerlingen overgenomen, hoewel in sommige artikelen van *De Vlaamsche Vlagge* ook de betekenis van vos bleef doorspelen. De verklaring van Conscience kan volgens E. Kesteloot, verbonden aan het Koninklijk Natuurhistorisch Instituut van België, echter niet opgaan, omdat de visarend helemaal geen zeevogel is, maar een vogel die vist op meren en rivieren. Volgens hem maakt de jantvan-gent de meeste kans de eigenlijke zeeroofvogel te zijn die door de middeleeuwen van Veurne bedoeld werd, als zij van een blauwvoet spraken. Dit is inderdaad een majestueuze zeevogel met grijsblauwe poten, die naar het land vliegt, als het stormt op zee. Na Rodenbachs dood werd de voorstelling van de blauwvoet als arend steeds meer gestileerd, zodat deze ten slotte op een zee-meeuw ging lijken. Met een dergelijke vogel wordt Rodenbach ook voorgesteld door het in 1909 voor hem te Roeselare opgerichte standbeeld.

LITERATUUR: L. Willems, *Notes sur la querelle des Isengrims et des Blauwvoets*, in *Bulletijn der Maatschappij van Geschied- en Oudheidkunde te Gent*, jg. 14 (1906, p. 253-285); - E. van Cappel, *Kerels en Blauwvoeten*, in *Biekorf* (1907, p. 157-166, 205-212); - E. Kesteloot, *De Blauwvoet in de vogelwereld*, in *Biekorf* (1960, p. 167-168); - A. Viaene, *De stormvogel Blauwvoet*, in *Biekorf* (p. 293-300).

LIEVE VOS-GEVERS